

KOMISJA WSPÓŁPRACY PARLAMENTARNEJ UE-MOŁDOWA

SPOTKANIE DZIESIĄTE

1-2 października 2007 r.

KISZYNIÓW

Współprzewodniczący: Marianne MIKKO i Victor STEPANIUC

Oświadczenie końcowe i zalecenia **na podstawie art. 89 Porozumienia o partnerstwie i współpracy**

Dziesiątemu spotkaniu Komisji Współpracy Parlamentarnej UE-Mołdowa, które odbyło się w Kiszyniowie w dniach 1-2 października 2007 r., przewodniczyli wspólnie Marianne MIKKO (PSE, Estonia) i Victor STEPANIUC (Partia Komunistów Mołdawskich, Mołdowa). Komisja dokonała wymiany poglądów z Igiorem DODONEM i Valeriu OSTALEPEM, występującymi w imieniu rządu Republiki Mołdowy, JE Petrem KYPREM, występującym w imieniu prezydencji portugalskiej Rady Unii Europejskiej oraz Paolo BERIZZIM, szefem przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Mołdowie, występującym w imieniu Komisji Europejskiej.

Komisja Współpracy Parlamentarnej uzgodniła, co następuje:

Stosunki UE-Mołdowa

1. z zadowoleniem przyjmuje dokonany przez Mołdowę wybór, ukierunkowany na integrację europejską, i przyznaje, że dalsze umacnianie stosunków UE-Mołdowa leży we wspólnym interesie zarówno UE, jak i Mołdowy;
2. deklaruje dalsze wsparcie dla integralności terytorialnej i suwerenności Mołdowy;
3. z zadowoleniem przyjmuje wciąż podejmowane przez władze Mołdowy wysiłki w kierunku wdrożenia planu działań UE-Mołdowa; podkreśla znaczenie planu działań dla wzmocnienia stosunków UE-Mołdowa oraz wsparcia reform politycznych i gospodarczych w Mołdowie; podkreśla, że skuteczne wdrożenie planu działań powinno pomóc Mołdowie w znaczącym stopniu pogłębić integrację gospodarczą oraz współpracę polityczną z UE;
4. wysoko ocenia pracę przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Kiszyniowie i podkreśla, że przedstawicielstwo to powinno dążyć do znaczącego zwiększenia wpływów politycznych Unii w tym kraju i sprecyzowania głównych celów swoich działań;

5. z zadowoleniem przyjmuje wyznaczenie Kalmana MIZSEIEGO na stanowisko nowego Specjalnego Przedstawiciela UE (SPUE) dla Mołdowy; zachęca go w szczególności do aktywnego udziału w poszukiwaniu zrównoważonego rozwiązania konfliktu dotyczącego Naddniestrza, zgodnie z ustalonymi celami polityki UE i w ścisłej współpracy z OBWE;
6. z zadowoleniem przyjmuje przesłanie dziewiątego spotkania Komisji Współpracy Parlamentarnej UE-Mołdowa z czerwca 2007 r., podczas którego podkreślono, że władze Mołdowy muszą podwoić wysiłki na rzecz wdrożenia demokratycznych reform w takich kluczowych obszarach, jak prawa człowieka, wolność środków masowego przekazu, przestrzeganie rządów prawa, w tym niezawisłości sądów;
7. podkreśla, że zgodnie z art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej perspektywy przystąpienia do UE pozostają dla Mołdowy otwarte i zgodnie z postanowieniami planu działań możliwość ustanowienia nowych stosunków umownych pomiędzy Mołdową a UE może zostać rozważona po zrealizowaniu postanowień tego dokumentu;
8. z zadowoleniem przyjmuje postępy w kierunku zawarcia porozumień w sprawie ułatwień wizowych i readmisji pomiędzy UE a Republiką Mołdowy, stanowiących element spójnej strategii na rzecz wzmocnienia stosunków w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa; wzywa Komisję Europejską do zapewnienia, że obydwa te porozumienia wejdą w życie równocześnie przed dniem 1 stycznia 2008 r.;
9. wysoko ocenia poziom działania wspólnego ośrodka składania wniosków wizowych, powołanego w ambasadzie Węgier, który niedawno rozpoczął działalność w Kiszyniowie, i stanowczo podkreśla, że ośrodek ten ułatwi obywatelom Mołdowy swobodne przemieszczanie się; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę krajów uczestniczących w tworzeniu i obsłudze ośrodka oraz tych, które deklarują gotowość do wydawania wiz za jego pośrednictwem;
10. podkreśla potrzebę zapewnienia przez władze wysokiego poziomu profesjonalizmu korpusu dyplomatycznego Mołdowy oraz konieczność zwiększenia wysiłków w kierunku podpisania traktatów dwustronnych z jej sąsiadami i partnerami;

Współpraca regionalna

11. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji Europejskiej w sprawie synergii czarnomorskiej – nowej inicjatywy współpracy regionalnej z kwietnia 2007 r.;
12. podkreśla potrzebę lepszej koordynacji wysiłków wszystkich krajów regionu Morza Czarnego w kierunku sprawniejszej współpracy w takich obszarach wspólnego interesu, jak demokracja, poszanowanie praw człowieka i dobre rządy, rozwiązywanie konfliktów znajdujących się w stanie zawieszenia, energetyka, transport, ochrona środowiska naturalnego, handel, badania naukowe i edukacja, nauka i technologie, zarządzanie imigracją, zatrudnienie i sprawy społeczne;
13. zachęca Mołdowę do dalszego aktywnego uczestnictwa we wszystkich projektach regionalnych w charakterze członka-partnera Paktu Stabilizacji dla Europy Południowo-Wschodniej, co wpłynie na poprawę jakości współpracy regionalnej z krajami południowo-wschodniej Europy;

Rządy prawa

14. z zadowoleniem przyjmuje wnioski zawarte w sprawozdaniu misji biura delegacji do Komisji Współpracy Parlamentarnej UE-Mołdowa z maja 2007 r., a w szczególności te dotyczące wyników wyborów lokalnych; podkreśla potrzebę przeprowadzania w przyszłości wyborów w całkowicie wolny i demokratyczny sposób;

15. podkreśla zasadnicze znaczenie wolnych i niezależnych mediów oraz możliwości w zakresie krytykowania rządu przez społeczeństwo obywatelskie;
16. akcentuje znaczenie wdrożenia postanowień planu działań europejskiej polityki sąsiedztwa w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych jako skutecznego instrumentu współpracy pomiędzy UE a Mołdową w dziedzinie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa;
17. z zadowoleniem przyjmuje uwolnienie z aresztu w lipcu 2007 r. Valeriu Pasata, podkreślając jednocześnie znaczenie, jakie ma zapewnienie przejrzystości i niezawisłości postępowania sądowego, dzięki czemu w przyszłości możliwe stanie się uniknięcie podobnych przypadków;
18. wzywa władze Mołdowy do nasilenia walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną, w tym z handlem ludźmi; zaleca upublicznienie danych statystycznych dotyczących spraw korupcyjnych i antykorupcyjnych;
19. wzywa rząd Mołdowy do podjęcia wszelkich niezbędnych działań na rzecz realizacji podjętych przez Mołdowę zobowiązań dotyczących ograniczenia stosowania tortur i złego traktowania w aresztach śledczych oraz wszelkich placówkach penitencjarnych;

Aspekt społeczny

20. podkreśla potrzebę pilnego zastosowania odpowiednich środków w związku z powszechnie panującym w kraju ubóstwem, będącym w szczególności następstwem niedawnej suszy, która ma wpływ na życie codzienne mieszkańców;
21. wzywa władze Mołdowy do przyjęcia i wdrożenia nowoczesnych środków na rzecz ułatwienia dostępu do usług zdrowotnych i edukacji;

Rozwój gospodarczy

22. dostrzega fakt, że Rosja ponawia oświadczenia dotyczące zniesienia embarga na mołdawskie wina i produkty rolne; zwraca również uwagę, że *de facto* zakaz ten i nieporozumienia pomiędzy stronami trwają; wzywa strony do szybkiego rozwiązania tego sporu w przejrzysty i uczciwy sposób;
23. z zadowoleniem przyjmuje podjęte przez Mołdowę reformy w zakresie wydawania preferencyjnych świadectw pochodzenia, co stanowi warunek wstępny ewentualnego udzielenia Mołdowie autonomicznej preferencji handlowej (ATP); zwraca uwagę, że Komisja zamierza przedłożyć Radzie wniosek w sprawie ewentualnego udzielenia ATP Mołdowie przed końcem 2007 r. i wyraża nadzieję, że wniosek ten zostanie przez Radę przyjęty;
24. wzywa władze Mołdowy do podjęcia wszelkich niezbędnych środków na rzecz stworzenia odpowiednich bodźców ekonomicznych i zabezpieczeń prawnych, które umożliwiłyby dywersyfikację gospodarki i przyciągnęłyby do kraju większy kapitał inwestycyjny; podkreśla zasadnicze znaczenie przyciągnięcia inwestycji i tworzenia miejsc pracy dla ograniczenia odpływu siły roboczej z Mołdowy;
25. z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie przez rząd Mołdowy nowej strategii energetycznej do roku 2020, zgodnej z wymogami Europejskiej Wspólnoty Energetycznej; uważa tę strategię za niezbędną do zapewnienia zrównoważonego sektora energetycznego Mołdowy, szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii i liberalizacji rynków energetycznych;

26. wzywa rząd Mołdowy do wykorzystania tej strategii w celu polepszenia warunków dla inwestycji w sektorze energetycznym, tak aby Mołdowa stała się wiarygodnym krajem tranzytowym, oraz do zwiększenia wydajności wytwarzania energii, jej przesyłu i dystrybucji;

Naddniestrze

27. podkreślając, że rozwiązanie problemów dotyczących Naddniestrza jest elementem o podstawowym znaczeniu dla wspierania dobrobytu gospodarczego i stabilności politycznej w Mołdowie, wzywa do wznowienia negocjacji 5 + 2; wzywa prezydentów Mołdowy i Federacji Rosyjskiej do wzięcia udziału w przejrzystych negocjacjach, zmierzających do znalezienia najbardziej odpowiedniego rozwiązania dla problemu Naddniestrza; sprzeciwia się wszelkim porównaniom pomiędzy Naddniestrzem a Kosowem;
28. z zadowoleniem przyjmuje zwolnienie ostatnich mołdawskich więźniów politycznych w Naddniestrzu; apeluje do władz Mołdowy o zapewnienie ich reintegracji ze społeczeństwem mołdawskim;
29. wyraża zaniepokojenie w związku z niedawną decyzją Federacji Rosyjskiej dotyczącą zawieszenia jej uczestnictwa w Traktacie o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie;
30. ponawia swoje wezwanie do Federacji Rosyjskiej, aby wywiązała się ze swoich zobowiązań i bezwarunkowo wycofała swoje siły zbrojne, pod obserwacją i kontrolą OBWE, z naddniestrzańskiego regionu Mołdowy; wzywa również Federację Rosyjską do usunięcia lub zniszczenia wszystkich swoich magazynów broni i amunicji w tym regionie;
31. wyraża pochwałę dla znakomitej pracy misji szkoleniowo-kontrolnej UE (EUBAM) na granicy Mołdowy oraz Ukrainy i z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie mandatu EUBAM do dnia 30 listopada 2009 r.

Przyjęte jednogłośnie.